

Etnikai földrajzi térképezés és elemzés etnoterk17gm

2018/2019 őszi félév

Időpont: hétfő 16.00-17.30

Helyszín: D 1.313

Kurzus vezetője: Bottlik Zsolt dr. habil (egyetemi docens, ELTE TTK FFI)

Elérhetősége: agria@gmx.net; D 1.412-es szoba

Tematika

1. 9.10 Bevezetés, tematika ismertetése

2. 9.17. Etnikai földrajz helye a tudományban

Kocsis Károly (2002): Etnikai földrajz. In: Tóth József (szerk.): Általános társadalomföldrajz. Dialóg Campus, Bp.-Pécs. pp. 313-335.

3. 09.24. Az etnikai térképezés története a Kárpát-Balkán régióban

Kocsis Károly (1996): Adalékok az etnikai földrajzi kutatások és az etnikai térképezés történetéhez a Kárpát-medence területén. Földrajzi Közlemények. 120. (44.) 2-3. pp. 167-180.

4. 10. 01 A társadalomföldrajzi térképezés módszertana

Lerner János (1996): Térképezési alapismeretek, Nemzeti Tankönyvkiadó 356 p.

Klinghammer István – Papp-Váry Árpád (1983): Földünk tükre a térkép, Gondolat, Budapest 384 p.

5. 10.08. Az etnikai földrajzi térképezés kezdetei Magyarországon

Szende Gyula (1900): Törzstérképek a népesség statistikájáról. Földrajzi Közlemények. 28. pp. 315-319.

Kogutowitz Károly (1918): Magyarország 1:200.000 méretű néprajzi térképe. Földrajzi Közlemények. 46. pp. 320-326.

Cholnoky Jenő (1906): Magyarország néprajzi térképe. Földrajzi Közlemények. 34. pp. 230-231.

6. 10.15. A statisztika szerepe az etnikai földrajzi térképezésben

Kőrösy József (1882): Budapest nemzetiségi állapota és magyarosodása az 1881-diki népszámlálás eredményei szerint. MTA, Bp. 46 p.

Kőrösy József (1898): A Felvidék eltótosodása. Nemzetiségi tanulmányok. Grill Károly, Bp. 56 p.

Thirring Gusztáv (1931): Népszámlálásaink a földrajzi kutatások szolgálatában. Földrajzi Közlemények. 59. 4-5. pp. 49-55.

Thirring Gusztáv (1935): Népeiségünk földrajzi vonatkozásban. Földrajzi Közlemények. 63. 9-10. pp. 269-273.

7. 10.22. *Hosszú hétvége (október 23.)*

8. 10.29. *Őszi szünet*

9. 11.05. *Teleki Pál jelentősége az etnikai földrajzi térképezésben*

Teleki Pál (1918): A Magyar Földrajzi Társaság Szózata a világ Földrajzi Társaságaihoz. Földrajzi Közlemények. 66. 7-10. pp. 290-320.

Teleki Pál (1937): Egy néprajzi térképről. Földrajzi Közlemények. 65. 4-5. pp. 60-70.

10. 11.12. *Az etnikai térképezés a politika szolgálatában*

Rónai András (1939a): Új felvidéki határunk. Földrajzi Közlemények. 67. 3. pp. 190-200.

Rónai András (1939b): Nemzetiségi problémák a Kárpát-medencében. Földrajzi Közlemények. 67. 3. pp. 461-472.

Rónai András (1940a): Románia néprajzi viszonyai. Földrajzi Közlemények. 68. 2. pp. 86-109.

Rónai András (1940b): Erdély tájai és az új határ. Földrajzi Közlemények. 68. 4. pp. 239-250.

Jakabffy Imre (1994): Magyarázat Közép-Európa nemzetiségi térképéhez 1942. Teleki László Alapítvány, Bp. 110 p.

Krasznai Zoltán (2003): Szakértelem es geopolitika. Földrajztudósok az első világháború után: Emmanuel de Martonne es Teleki Pal. In: Léptékválto társadalomtörténet. Tanulmányok a 60 éves Benda Gyula tiszteletére. Szerk.: K. Horváth Zsolt – Lugosi András – Sohajda Ferenc. Budapest, Hermes Kor–Osiris, 2003. pp. 345–365.

11. 11.19. *Az etnikai statisztika és térképezés a szocializmus idején*

Dávid Zoltán (1980) A magyar nemzetiségi statisztika múltja és jelene. *Valóság*, 8. sz. pp. 87-101.

Hoóz István (1975) A népesség nemzetiség szerinti számbavételének problémái. *Demográfia*. 1. sz. 23-35.

Hoóz István (1981): A nemzetiség szerinti megoszlás számbavételének nehézségeiről. *Valóság*, 5. sz. 97-104. o.

12. 11.26. *A Kárpát-medence etnikai térképsorozata az ezredfordulón*

Kocsis Károly (1997): Erdély etnikai térképe. MTA FKI, Bp.

Kocsis Károly (2000): Szlovákia mai területének etnikai térképe. MTA FKI, Bp.

Kocsis Károly (2001): Kárpátalja mai területének etnikai térképe. MTA FKI – MTA KKI, Bp.

Kocsis Károly - Bognár András (2003): Horvátország pannon területének etnikai térképe. MTA FKI – MTA KKI, Bp.

Kocsis Károly – Kicošev, Saša (2004): A Vajdaság mai területének etnikai térképe. MTA FKI – MTA KKI, Bp.

Kocsis Károly (2005b): A Muravidék mai területének etnikai térképe. MTA FKI, Bp.

Kocsis Károly (2005c): Az Órvidék mai területének etnikai térképe. MTA FKI, Bp.

Kocsis Károly – Bottlik Zsolt (2009): Magyarország mai területének etnikai térképe. MTA FKI, Bp.

13. 12.03. *A Kárpát-medence változó etnikai arculata térképeken*

Kocsis Károly (1999): A Kárpát-medence változó vallási térszerkezete. Földrajzi Közlemények. 123. (47.) 1-2. pp. 11-18.

Kocsis Károly – Bottlik Zsolt – Tátrai Patrik (2006): Etnikai térfolyamatok a Kárpát-medence határainkon túli régiókban. MTA FKI, Bp. 197 p.

14. 12.10. *Dinamikus térképek az etnikai földrajzban*

Kocsis Károly (ed.) (2007): South Eastern Europe in Maps. Hungarian Academy of Sciences Geographical Research Institute. Bp. 136 p.

Bottlik Zsolt (2008): A koszovói válság etnikai földrajzi vonatkozásai. Földrajzi Közlemények. 132. 3. pp. 291-306.

Bottlik Zsolt (2009): Geographical and historical aspects of the situation of Muslim population in the Balkans. Hungarian Geographical Bulletin. 58. 4. pp. 257-280.

Választható korreferátumok

Kogutowicz Károly élete és munkássága

Kogutowicz Manó élete és munkássága

Teleki Pál szerepe az etnikai földrajzi térképezésben

Államtudományi Intézet, mint tudományos keret az etnikai földrajzi térképezés számára

„Vörös térkép”, mint információ a heterogén etnikai térszerkezetre

Rónai András élete és munkássága

Elméleti keretek: a nemzetfogalom változása, államnemzet-kulturnemzet

Egy tetszőleges etnikai térkép elemzése

A kurzus teljesítésének feltétele

- folyamatos együtt olvasás és együtt gondolkodás
- a kurzusalkalmakra kiadott referátumok és korreferátumok vetített képes előadása
- Zárthelyi dolgozat megírása
- Az órákon való folyamatos részvétel (hiányozni 2 alkalommal lehetséges)